

онима који су омогућили добру и линији верну социјалистичку књижевност. У најмању руку, све док нису били приморани да примене стратегију „милом или силом“. Три државна режима – француски апсолутизам, британска колонијална власт и комунистичка Немачка: све три форме су *passé*. Све три форме које су, и мимо разлика, имале утицаја на књижевност. Аутор на једно питање ипак није одговорио: како заправо изгледа цензура у „отвореном друштву“? Аутор на једном месту

цитира Кристу Волф која је 1984. г. изјавила: „Ја не познајем ни једну земљу на свету у којој не постоји идеолошка цензура или цензура тржишта.“ У доба дигиталне револуције и поплаве „самиздата“ питање „цензуре тржишта“ звучи куриозно. Данас све оно што је објект „клика“ збива се, иако само виртуелно, изван пажње јавности. То је једна нова врста цензуре која се одиграва на свеколиком тржишту друштвених медија.

Зоран Андрић

Markus Vinzent, *Christ's Resurrection in Early Christianity and the Making of the New Testament*

Routledge, 2011

282 pp. ; 23 cm

ISBN 978–1409417927

Маркус Винцент: О Васкрсењу Христовом у раном хришћанству

Ова патристичка студија, објављена на енглеском – *Christ's Resurrection in Early Christianity and the Making of the New Testament* (2011), изазвала је убрзо након објављивања су-

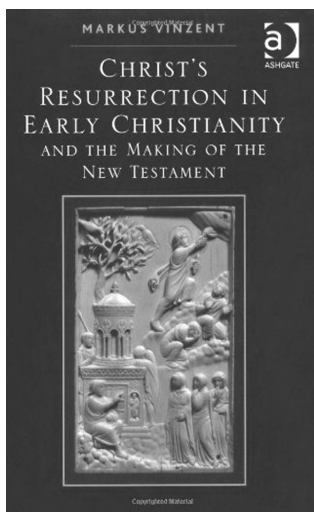
перлативе у коментарима и рецензији – „изазовна студија“, „енергична“ и „готово револуционарна“. Аутор је професор историје богословља и патристике на департману за студије

религије на King's College у Лондону. Сада је ова студија доступна на немачком језику.

Насупрот ранијим тврђењима да је Спаситељ као Васкрсли засновао хришћанство, аутор показује да је оно најпре Светом Апостолу Павлу служило за тумачење Часнога Крста. Тек у 4. веку је васкрсење постало централна тачка хришћанског учења, тврди аутор. Винцетова студија осветљава време између васкрсења и 4. века и омогућује изненађујући поглед у настанак хришћанског учења у односу на егзистенцијална питања живота и смрти, у односу на крст и страдање, стрпљење и жртву.

Ауторова теза да је вера у васкрсење у ранохришћанским списима свуда веома снажна где је пријем, тј. рецепција списа Светог Апостола Павла била широка, односно да је изван тог радијуса оно било готово непостојеће. Уместо тога, показује аутор, тема Распећа је била централни топос исповедања вере.

Винцент показује да је веома могуће да без раног хри-

шћанског теолога Маркиона (85–160), који је задуго сматран јеретиком, а који је чувао и ширio Посланице Св. Ап. Павла, та вера у васкрсење Спаситељево не би постала део исповедања вере, односно не би ушла у Символ вере. Реч је о једној амбициозној и продуктивној студији, која изоштрава фокус научног осветљења на питање светлог празника Пасхе у раној светоотачкој књижевности.

Зоран Андрић